

PETRA HŮLOVÁ: MACOCHA

Jevištní dámskou jízdu, inspirovanou novelou Petry Hůlové *Macocha*, lze sledovat střídavě v Praze i Brně, herečky tohoto koprodukčního projektu působí ovšem především v moravské metropoli, kde se ostatně i dřív konala tamní premiéra (data obou prvních uvedení koketují s numerologickou „fantastikou“, v Brně se odehrálo 6. 6., v Praze 9. 9.). O spisovatelce Petře Hůlové vědí literární fajnšmekři už patnáct let (první prózu *Paměť mojí babičce* vydal TORST v roce 2002), její texty patří mezi provokativnější část soudobého českého písemnictví. Tvorba Hůlové je spjata i s divadlem, zdramatizován byl její *Umělohmotný třípokoj*, sama převedla do jevištního tvaru McEwanovu *Betonovou zahradu*, loni měla ve Studiu Hrdinů premiéru její hra *Buňka číslo, Macocha* je dramatisací novely z roku 2014, kterou autorka připravila s režisérkou Kamilou Polívkovou.

Jde o monolog ženy-spisovatelky, stavebně poměrně komplikovanou realisticko-fantazijní výpověď bytosti, která se nehodlá podřídit konvencím. Part je rozdělen mezi pět interpretek, z nichž každá akcentuje jinou „složku“ vypravěččiny osobnosti, a jejich role nesou také svá označení, neuvedená ovšem v programu, nalezl jsem je v poskytnutém scénáři: Autorka (Lucie Andělová), Matka (Marie Ludvíková), Ego (Táňa Malíková), Manželka (Simona Peková), Milenka (Kamila Valušková). Spisovatelka (a jeví se, že text může mít mnohé autobiografické momenty) akcentuje svůj vztah k tvorbě, z pro ni důležitých postav se v promluvách objevují bývalý manžel, současný partner Jarda, dvě děti (syn a dcera), nepříjemná sousedka Blažková. Ze statického entré, podmalovaného *Bohemian Rhapsody* od Queen, se jednotlivé fasety osobnosti v podání pozoruhodných hereček postupně osamostatňují a v jevištních akcích, často komponovaných jako výtvarné instalace, protagonistky občas i vzájemně komunikují. „*Pro psané slovo člověk udělá leccos a někdo mu je schopný obětovat doslova vše a někdo to vše musí také napsat, a mezi tuto sortu lidí patřím já,*“ to adresuje publiku jako téměř základní východisko inscenace Lucie Andělová coby Autorka. Spisovatelka pak prezentuje, jak nesnadno se snoubí tradiční genderová role s tvůrčími ambicemi, když je navíc zapotřebí skloubit starost o rodinný krb s bohémským stylem života. Tak hrdinka tváří v tvář svému příteli Jardovi konstatuje, že na něho v přechodném alkoholickém opojení zapomněla, stejně tak by on mohl či měl zapomenout na nedopitou láhev bourbonu, kterou ona, notně podroušená, svírá v ruce. Textem se také „proženou“ promiskuitní intelektuálně-umělecké mejdany („*prošukat se dá i do kultury, respektive kam snadněji než právě tam*“), hrdinka také občas konfrontuje svou bystrou sebereflexi s omezeným obzorem sousedčíným. Herečky zprostředkovávají vtipné, někdy i poněkud zaumné reflexe znamenitě, jenom ve srovnání s HaDivadlem horší akustika Studia Hrdinů (kde jsem inscenaci zhlédl) občas rozmlží méně pečlivou dikci. To se chvílemi týká Kamily Valuškové, která ovšem exceluje ve velkém opileckém sólu, kdy na vysokých podpatcích nabízí gagy téměř artistické. Výrazně bodují dvě bez přehánění kultovní interpretky brněnského avantgardního divadla, Marie Ludvíková a Simona Peková, první jakoby maminkovsky rozšafná, suverénní ve své jevištní samozřejmosti, ale přesná v občas jedovatě pointovaných replikách, druhá zjitřeně senzitivní, s mimikou upomínající na posmutnělé klauny z němých filmů. Lucie Andělová má nezapomenutelný výstup, v němž s jakýmsi sebevědomým opojením prezentuje existenciálně adrenalinový zážitek, kdy se matka ocitá s dětmi na balkóně, ony si „nebezpečně“ hrají, „*a pak vidím hasiče ve službě, jak pod balkonem roztahují síť, a to jsem si řekla, když už tam ta síť je, tak by se neměla nechat ladem.*“ Táňa Malíková působí jako Ego nejcivilněji a nejseriózněji, ke konci inscenace ovšem polyká živého cvrčka, což vidíme zvětšeně promítané.

Výtvarná složka tvoří podstatnou část inscenace, Kamila Polívková ve spolupráci s autorem scény, live projekce a light designu Antonínem Šilarem pracuje s promítáním tak, že kameru spouští nahoru a vytahuje dolů. Snímané interpretky se objevují na promítacím plátně v

celcích i detailech (jedno velmi sugestivní a poměrně dlouhé řečové sólo Simony Pekové), pohybuje se i lampa, která snímání osvětluje, zatemňuje, vrhá stíny. „Zahrají si“ i zlatisté konfety, modrozlatá látka či dýmající umyvadlo (viděli jsme, jak se onen „chemický pokus“ připravuje). Témata, o kterých jsem se zmínil (aniž jsem pojmenoval všechna), se zmnožují do poněkud apartní, ale přesto stále gradující a sílící výpovědi o lidském údělu nejenom ženském, o hrůzách i krásách života, také o propastech (Macocha!), které se před námi rozevírají, i o tom, máme-li sílu jejich výzvy přijmout.

Jan Kerbr